

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór (815503)

Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór (815503)

Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór (815503)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [880]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne.....	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie do pracy i użytkowanie maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór.....	9
3.3. Kompetencje społeczne	12
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór 815503

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Garbarz.
- Garbarz skór licowych.
- Garbarz skór.
- Operator maszyn mechanicznej obróbki skór.
- Operator urządzeń mechanicznej obróbki skór.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8155 Fur and leather preparing machine operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Zbigniew Gregorczyk – Ekspert niezależny, Radom.
- Ryszard Kita – MAGAR sp. z o.o., Radom.
- Katarzyna Skoczylas – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Andrzej Kowalski – JARBUR-Chem s.c., Szydłowiec.
- Paweł Religa – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Małgorzata Kośła – Ogólnopolska Izba Branży Skórzanej, Radom.
- Jadwiga Rudecka – Polskie Towarzystwo Towaroznawcze, Oddział Mazowiecki, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór zajmuje się obsługą maszyn i urządzeń stosowanych w mechanicznej wyprawie skór naturalnych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Głównym celem pracy jest obsługa maszyn i urządzeń służących do przeprowadzania operacji w procesach mechanicznej wyprawy skór.

Operator wykonuje operacje technologiczne, do których należy zaliczyć: odmięśnianie, dwojenie, szlifowanie, zmiękczenie, prasowanie skór, pomiar powierzchni skór. Dokonuje regulacji i ustawia parametry maszyn zgodnie z wymaganiami procesu technologicznego. Prowadzi kontrolę jakości wykonywanych operacji. Przeprowadza bieżącą konserwację obsługiwanych maszyn i urządzeń.

Sposoby wykonywania pracy

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór wykonuje działania polegające m.in. na:

- obsługiwaniu maszyn i urządzeń, które służą do mechanicznej obróbki w procesie wyprawy skór,
- ocenianiu prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń,
- uruchamianiu i regulacji maszyn i urządzeń dla uzyskania wymaganych parametrów skór,
- wykonywaniu operacji mechanicznej obróbki skór na różnych etapach procesu wyprawy,
- kontrolowaniu poprawności wykonania poszczególnych operacji mechanicznej obróbki skór,
- użytkowaniu maszyn i urządzeń zgodnie z przeznaczeniem, zasadami BHP, ppoż.,
- prowadzeniu bieżącej konserwacji maszyn i urządzeń,
- zgłaszaniu awarii urządzeń do służb technicznych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór wykonuje prace w wydzielonych pomieszczeniach lub halach produkcyjnych. Pomieszczenia produkcyjne posiadają oświetlenie naturalne i/lub sztuczne i są wyposażone w instalacje wentylacyjne/klimatyzacyjne.

Pracownik w tym zawodzie większość pracy wykonuje w środowisku, w którym obecne są: wilgoć, substancje chemiczne i pyły.

Większość prac operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór wykonuje w pozycji stojącej, ale może to być również pozycja wymuszona, wynikająca np. z przemieszczania materiałów i ciężkich ładunków skór, przeznaczonych do mechanicznej obróbki.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenie do usuwania środków konserwujących ze skór surowych⁸,
- wagi,
- odmieśniarki⁵,
- dwojarki²,
- wyżymarki¹²,
- platerki (wygładzarki)⁶,
- strugarki⁹,
- zmiękczarki¹³,
- suszarnie: próżniowe, drążkowe, ramowe,
- prasy przelotowe⁷, stołowe,
- szlifierki¹⁰,
- foliarki⁴,
- dziurkarki³,
- bębny zmięczające (suche)¹,
- urządzenia do pomiaru powierzchni skór.

Organizacja pracy

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór, w zależności od miejsca pracy i liczby osób zatrudnionych w zakładzie, może pracować indywidualnie lub zespołowo, w zależności od stanowiska roboczego. Praca operatora maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór zwykle odbywa się w systemie ośmiogodzinnym, jedno-, dwu- lub trzymianowym.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór w trakcie wykonywania pracy narażony jest m.in. na:

- urazy lub zmięczenia kończyn w wyniku kontaktu z wirującymi częściami maszyn (np. dwojarki, strugarki, wyżymarki, odmieśniarki),
- kontakt z substancjami chemicznymi stosowanymi w wyprawie skór,
- poślizgnięcia i upadki na mokrych, nieuporządkowanych podłogach,
- przecięcia, przekłucia i inne urazy ostrymi lub mechanicznymi narzędziami,
- urazy, bóle pleców, przepuklina z powodu transportu ciężkich ładunków objętościowych skór oraz długotrwałej pracy w pozycji stojącej,
- pyły powstające w czasie szlifowania skór,
- porażenie prądem elektrycznym w przypadku wadliwie działających maszyn,
- poparzenia wynikające z kontaktu z gorącymi powierzchniami urządzeń, np. pras,
- uszkodzenia słuchu z powodu nadmiernego hałasu,
- przegrzanie organizmu z powodu wysokiej temperatury i wilgotności powietrza,

- zarażenia chorobami odzwierzęcymi (np. wąglikiem, leptospirozą, tężcem) w wyniku kontaktu ze skórami surowymi, które mogą być zanieczyszczone różnymi bakteriami, pleśnią, drożdżami.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność narządu równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,
- szybki refleks,
- zręczność manualna rąk,
- zręczność palców,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- brak lęku przed wysokością,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- podzielność uwagi,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- współdziałanie i współpraca w zespole,
- predyspozycje do pracy w szybkim tempie;

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do współdziałania,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- gotowość podporządkowania się,
- samodzielność,
- samokontrola,
- samodyscyplina,
- dokładność,
- odpowiedzialność proekologiczna,

- odporność na działanie pod presją czasu,
- rzetelność,
- cierpliwość i wytrwałość,
- dbałość o jakość pracy,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do podjęcia pracy w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna, prawidłowy wzrok i słuch, sprawność zmysłu dotyku i narządów równowagi. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac ciężkich. Występują w niej również obciążenia umysłowe, związane np. z rozwiązywaniem problemów technicznych, działaniem pod presją czasu, czy radzeniem sobie ze stresem.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór są m.in.:

- poważne schorzenia narządów ruchu (górných i dolnych kończyn),
- słaba kondycja fizyczna,
- wady wzroku i słuchu niepoddające się korekcji,
- alergia na środki chemiczne,
- epilepsja,
- choroby układu oddechowego, np. astma,
- niektóre choroby psychiczne.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodach pokrewnych z branży przemysłu mody (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego)

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **operatora maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** ułatwiają:

- posiadanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie pokrewnym garbarz skór, uzyskanego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdanie egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, potwierdzającego kwalifikację AU.11 Wyprawianie skór (garbarz skór),

- posiadanie świadectwa czeladniczego lub dyplomu mistrzowskiego w zawodzie pokrewnym garbarz skór, nadawanych w ramach kształcenia rzemieślniczego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu operatora maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór są m.in.:

- suplement Europass (w języku polskim i angielskim), wydawany na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego),
- certyfikaty/zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniach w zakresie obsługi maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** może:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika operatora, a następnie, wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego, awansować na samodzielne stanowisko operatora,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, przy posiadaniu dobrych zdolności i umiejętności organizacyjnych oraz umiejętności pracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty lub mistrza produkcji,
- dalej kształcić się w szkole branżowej II stopnia lub technikum, np. w zawodzie pokrewnym technik garbarz, a po zdaniu matury kontynuować naukę w szkole wyższej, np. na kierunku technologia chemiczna,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach,
- założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą np. w zakresie produkcji skór,
- rozwijać swoje kompetencje poprzez udział w kształceniu i/lub szkoleniu w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Istnieje możliwość potwierdzania (przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną) kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór w zawodzie pokrewnym garbarz skór, w zakresie kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór oferuje system rzemieślniczego przygotowania zawodowego, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym: garbarz skór. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik garbarz ⁵	311912
Garbarz skór ⁵	753501
Garbarz skór bez włosa	753502
Operator agregatów natryskowych	815501
Operator maszyn i urządzeń chemicznej obróbki skór	815502

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór.
- Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończania właściwego.
- Z3 Użytkowanie maszyn i urządzeń obróbki mechanicznej w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór.
- Z4 Użytkowanie maszyn i urządzeń obróbki mechanicznej w procesach wykończania właściwego skór.
- Z5 Kontrolowanie wykonanej pracy na stanowiskach mechanicznej obróbki oraz jakości gotowych skór.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie do pracy i użytkowanie maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie do pracy i użytkowanie maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie oceny prawidłowości funkcjonowania maszyn stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Budowę maszyn i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Dokumentację techniczno-ruchową maszyn i urządzeń; • Zasady kontrolowania i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i po garbowaniu; • Sposoby przygotowywania maszyn i urządzeń do pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w zakresie oceny prawidłowości funkcjonowania maszyn stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania; • Rozróżniać maszyny, urządzenia stosowane w procesach odmięśniania, dwojenia, wyżymania, strugania; • Rozróżniać elementy konstrukcyjne maszyn i urządzeń; • Posługiwać się dokumentacją techniczno-ruchową maszyn i urządzeń; • Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń; • Dokonywać oceny stanu technicznego maszyn

	<p>i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowywać do pracy maszyny i urządzenia.
--	---

Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończania właściwego skór	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie oceny prawidłowości funkcjonowania maszyn stosowanych w procesie wykończania skór; • Budowę maszyn i urządzeń stosowanych do wykończania skór; • Dokumentację techniczno-ruchową maszyn i urządzeń; • Zasady kontrolowania i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończania właściwego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie oceny prawidłowości funkcjonowania maszyn stosowanych w procesach wykończania skór; • Rozróżniać maszyny, urządzenia stosowane do: platerowania – wygładzania, suszenia, szlifowania, foliowania, prasowania, zmiękczenia, mierzenia powierzchni skór; • Rozróżniać elementy konstrukcyjne maszyn i urządzeń; • Posługiwać się dokumentacją techniczno-ruchową maszyn i urządzeń; • Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończania właściwego skór; • Dokonywać oceny stanu technicznego funkcjonowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończania właściwego skór.

Z3 Użytkowanie maszyn i urządzeń obróbki mechanicznej w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska na stanowiskach obróbki mechanicznej w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Zasady użytkowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Rodzaje urządzeń do transportu skór na stanowiska pracy; • Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń garbarskich; • Rodzaje przyrządowania maszyn i urządzeń; • Zasady dobierania parametrów dwojenia skór surowych i <u>wet-blue</u>¹¹ w zależności od przeznaczenia asortymentowego; • Sposoby postępowania z odpadami stałymi powstającymi w procesach obróbki mechanicznej skór; • Zasady prowadzenia bieżącej dokumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska na stanowiskach obróbki mechanicznej w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Obsługiwać maszyny i urządzenia obróbki mechanicznej w procesach przygotowawczych do garbowania i wykończania skór; • Stosować instrukcje obsługi maszyn i urządzeń; • Dobierać i obsługiwać urządzenia do transportu skór; • Dobierać parametry techniczne procesów przygotowawczych do garbowania skór: odmięśniania, usuwania włosa, dwojenia; • Dobierać parametry dwojenia skór w tzw. golcu w zależności od przeznaczenia asortymentowego; • Dobierać parametry dwojenia i strugania skór surowych i wet-blue w zależności od przeznaczenia asortymentowego;

<ul style="list-style-type: none"> procesu produkcyjnego; Zasady czyszczenia i przeprowadzania bieżącej konserwacji użytkowanych maszyn i urządzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpieczać stałe odpady skór powstałe po obróbce mechanicznej przed przedostaniem się do środowiska naturalnego; Prowadzić bieżącą dokumentację procesu technologicznego; Przestrzegać zasad i terminów czyszczenia i konserwacji urządzeń i maszyn garbarskich.
---	--

Z4 Użytkowanie maszyn i urządzeń obróbki mechanicznej w procesach wykończenia właściwego skór

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie użytkowania maszyn do wykończenia właściwego skór; Rodzaje i przeznaczenie urządzeń do transportu skór na stanowiska pracy; Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń do wykończenia skór; Rodzaje oprzyrządowania maszyn i urządzeń; Zasady dobierania operacji mechanicznych wykończenia skór w zależności od asortymentu; Zasady użytkowania maszyn i urządzeń stosowanych w procesach wykończenia właściwego skór; Zasady obsługi urządzenia do pomiaru powierzchni skór gotowych; Zasady prowadzenia bieżącej dokumentacji procesu produkcyjnego; Sposoby czyszczenia i przeprowadzania konserwacji użytkowanych maszyn i urządzeń. 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie użytkowania maszyn do wykończenia właściwego skór; Dobierać maszyny i urządzenia do wykończenia skór w zależności od asortymentu; Dobierać i obsługiwać urządzenia do transportu skór; Określać parametry techniczne procesów: platerowania-wygładzania, suszenia, szlifowania, foliowania, prasowania, zmiękczenia; Wykonywać operacje: platerowania – wygładzania, suszenia, szlifowania, foliowania, prasowania, zmiękczenia, mierzenia powierzchni skór; Dokonywać pomiaru powierzchni skór; Prowadzić bieżącą dokumentację procesu technologicznego; Przestrzegać zasad i terminów czyszczenia i konserwacji urządzeń i maszyn garbarskich.

Z5 Kontrolowanie wykonywanej pracy na stanowiskach mechanicznej obróbki oraz jakości gotowych skór

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie użytkowania maszyn pomiaru powierzchni skór; Zasady oceniania funkcjonowania maszyn i urządzeń na stanowiskach roboczych w procesach mechanicznej obróbki skór; Zasady kontrolowania jakości pracy na stanowiskach roboczych; Zasady posługiwania się przyrządami pomiarowymi; Wady i uszkodzenia skór wykończonych; Zasady oceny jakościowej skór gotowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie użytkowania maszyn do pomiaru powierzchni skór; Oceniać funkcjonowanie maszyn i urządzeń na podstawie jakości skór po poszczególnych operacjach; Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń na podstawie jakości wykonanej obróbki mechanicznej skór na poszczególnych stanowiskach; Posługiwać się przyrządami pomiarowymi, np. grubościomierzem, planimetrem; Identyfikować i określać wady i uszkodzenia skór gotowych;

	<ul style="list-style-type: none">• Dokonywać oceny jakościowej i klasyfikacji skór gotowych.
--	---

3.3. Kompetencje społeczne

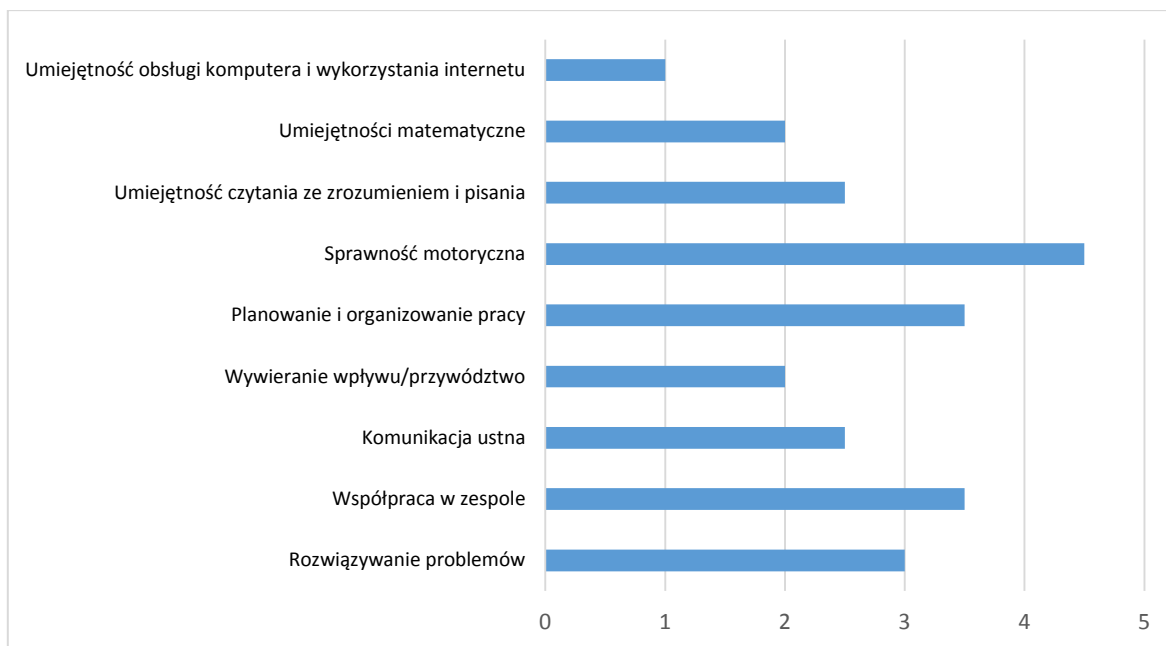
Pracownik w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie mechanicznej obróbki skór.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole uczestniczącym w procesie mechanicznej obróbki skór.
- Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługi maszyn i urządzeń do mechanicznej obróbki skór.
- Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących procesu mechanicznej obróbki skór.
- Dbania o powierzone maszyny i urządzenia mechanicznej obróbki skór oraz bezpieczeństwo własne i współpracowników.
- Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności w środowisku zakładu specjalizującego się w mechanicznej obróbce skór.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży produkcji skór.
- Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **operator maszyn obróbki mechanicznej skór** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór może podjąć pracę w zakładach garbarskich na terenie całego kraju.

Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór może również prowadzić własną działalność gospodarczą w zakresie wyprawy skór.

Obecnie (2019 r.) według Barometru zawodów zapotrzebowanie na operatorów obróbki skóry (w tym wykonujących zawód operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór) jest zrównoważone i kształtuje się na stałym poziomie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu szkolnictwa zawodowego w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór**.

Kształcenie w zawodzie pokrewnym garbarz skór oferują branżowe szkoły I stopnia (dawniej zasadnicze szkoły zawodowe) oraz branżowe szkoły II stopnia i technika (w zawodzie technik garbarz).

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór (garbarz skór), które mogą organizować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcenia i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację AU.11 Wyprawianie skór potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór można także uzyskać w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego, w zawodzie pokrewnym garbarz skór. Tytuły czeladnika i mistrza w tym zawodzie, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu, potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

W większości przypadków przedsiębiorstwa świadczące usługi mechanicznej obróbki skór same prowadzą szkolenia kandydatów do pracy w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** lub korzystają ze specjalistycznych szkoleń, organizowanych przez producentów urządzeń obróbki skór.

Szkolenia i kursy doszkalające w zawodzie operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór organizują m.in.:

- wyspecjalizowane placówki oświatowe,
- organizacje branżowe,
- organizacje pracodawców,
- organizacje producentów maszyn i urządzeń garbarskich.

Organizatorzy tych szkoleń potwierdzają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>
Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** jest (2019 r.) zróżnicowane, przy czym:

- w przypadku stanowisk o niższym poziomie wymagań nie przekracza często 2200 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełny etat;
- na stanowiskach wymagających wyższych kompetencji (np. specjalista garbarz skór) wynosi średnio 3200 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełny etat.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór uzależniony jest m.in. od:

- wykształcenia, doświadczenia zawodowego i posiadanych kwalifikacji,
- dyspozycyjności (możliwość wyjazdów),
- zakresu odpowiedzialności (praca jako samodzielny specjalista, członek zespołu w większej firmie),
- szczegółowego zakresu zadań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- regionu Polski i wielkości aglomeracji,
- koniunktury i zapotrzebowania na rynku usług w zakresie obróbki skóry.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), jeśli posiadana wada jest skorygowana implantem lub aparatem słuchowym,
- z zaburzeniami głosu, mowy (03-L), jeśli możliwy jest skuteczny kontakt interpersonalny i komunikacja,

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia bez znacznego ograniczenia pola widzenia,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się po zróżnicowanym terenie,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 05.02.2019 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz. U. Nr 89, poz. 828, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1139).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Bieńkiewicz K.: Fizykochemia wyprawy skór. WNT, Warszawa 1977.
- Duda I., Marcinkowska E.: Towaroznawstwo wyrobów skórzanych i futrzarskich. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków 2001.
- Lasek W., Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. II. Wykończanie. WSiP, Warszawa 1985.
- Małeńczak J., Čujan Z.: Maszyny i urządzenia garbarskie. Skrypt. WSi, Radom 1981.
- Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977.
- Przegląd Włókienniczy – Włókno Odzież Skóra, miesięcznik. Wydawnictwo SIGMA-NOT, Warszawa.
- Rodziewicz O., Śmiechowski K.: Technologia garbarstwa dla projektantów obuwia i odzieży. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2001.
- Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSi, Radom 1984.
- Smirnow W.I., Pawłowa M., Śmiechowski K., Gajewski M.: Vademecum garbarza. Instytut Technologii Eksploatacji, Radom 1996.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Film Garbarz skór: https://www.youtube.com/watch?v=FQ_dBPycsEI
- Film Technik garbarz: <https://www.youtube.com/watch?v=he5vSl1-pFo>

- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie garbarz skór (kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.): https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/753501.pdf.
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik garbarz (kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.): https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311912.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal Branżowy Ogólnopolskiej Izby Branży Skórzanej: <http://www.oibs.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego. Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Bębny zmiękczające (suche)	Urządzenie do zmiękczenia skór w bębnach garbarskich bez kąpeli. Aby zwiększyć efekt zmiękczenia stosuje się duży wsad skór do bębna lub razem ze skórami wrzuca się gumowe kule. Podczas zmiękczenia skór w bębnie uzyskuje się także podkreślenie naturalnego uziarnienia lica.	Definicja opracowana przez zespół ekspertów na podstawie: Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
2	Dwojarka	Maszyna do wyrównywania grubości całej skóry lub jej podział na dwa lub więcej płatów o określonej grubości.	Lasek W.: Kolagen – chemia i wykorzystanie. WNT, Warszawa 1978
3	Dziurkarka	Maszyna do perforowania skór gotowych.	http://www.nikta.pl/produkty,0,28,0.html [dostęp: 31.03.2019]

4	Foliarka	Urządzenie do laminowania skór foliami PU i PCW o gładkiej lub imitującej lico strukturze w różnych kolorach. Zaletą tych folii jest wodoodporność, odporność na ścieranie i elastyczność oraz łatwość i wygoda w konserwacji.	http://www.michniak.com.pl/index.php?p=1_2_Oferta [dostęp: 31.03.2019]
5	Odmieśniarka	Maszyna do oddzielenia warstwy mięsnej i tłuszczowej od tkanki skórnej.	Smirnow W.I., Pawłowa M., Śmiechowski K., Gajewski M.: Vademecum garbarza. Instytut Technologii Eksploatacji, Radom 1996
6	Platerka (wygładzarka)	Maszyna do wygładzania skór w celu zwiększenia ich wydajności powierzchniowej i poprawy właściwości fizycznych.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
7	Prasa przelotowa	Maszyna do prasowania skór w celu nabłyszczania lica, końcowego wygładzenia wszelkich nierówności i utrwalenia powłoki kryjącej.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
8	Skóry surowe	Surowiec do garbowania. Skóra zdjęta z ssaków, ryb, gadów.	Duda I., Marcinkowska E.: Towaroznawstwo wyrobów skórzanych i futrzarskich. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków 2001
9	Strugarka	Maszyna do wyrównywania grubości skóry na całej powierzchni oraz oczyszczenia i wygładzenia spodu skóry.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
10	Szlifierka	Maszyna do szlifowania lica skóry, dla przygotowania jej do nakładania farby kryjącej.	Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
11	Wet-blue	Chromowo wygarbowane skóry bydlęce i zwierząt drobnych w stanie wilgotnym.	Smirnow W.I., Pawłowa M., Śmiechowski K., Gajewski M.: Vademecum garbarza. Instytut Technologii Eksploatacji, Radom 1996
12	Wyżymarka	Maszyna do usuwania nadmiaru cieczy ze skóry.	Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. 1 i 2. WSiP, Warszawa 1977
13	Zmiękcarka	Maszyna do wielokierunkowego rozciągania skór w celu ich zmiękczenia.	Lasek W.: Kolagen – chemia i wykorzystanie. WNT, Warszawa 1978

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.